

**Gmina
Raba Wyżna**

Fundusze Europejskie

dla Małopolski 2021-2027

Punkt Obsługi Ekodoradcy

Wdrażanie Programu Ochrony Powietrza

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Funkcjonowanie ekodoradcy w Gminie Raba Wyżna

Nazwa projektu: **Wdrożenie Programu ochrony powietrza w Gminie Raba Wyżna**

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla Środowiska, Działanie 2.5 Wdrażanie Programu Ochrony Powietrza,

Typ projektu B Funkcjonowanie ekodoradców w gminach.

Czas realizacji projektu: **31.12.2026 r.**

Całkowita wartość projektu: **587 392,81 zł**

Kwota dofinansowania: **499 283,88 zł (85%)**

Wkład własny Gminy: **88 108,93 zł (15%)**

Działania podejmowane w zakresie ochrony powietrza w Gminie Raba Wyżna

Podstawy prawne

- Uchwała Nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwała antysmogowa)
- **Uchwała Nr LIX/842/22 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw**
- Uchwała Nr LXXV/1102/23 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (tzw. POP)
- Uchwała Nr XLI/385/2022 Rady Gminy Raba Wyżna z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia do realizacji zaktualizowanego „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Raba Wyżna – aktualizacja na lata 2021-2024” (dokument w trakcie aktualizacji).

Uchwała antysmogowa dla małopolski

Od 01.07.2017 r.

- Można instalować **tylko** nowoczesne urządzenia grzewcze spełniające wszystkie normy.
- **Nie wolno instalować kotłów**, które już kiedyś były przez kogoś użytkowane, a nie spełniają norm ekoprojektu (UWAGA: klasa 5 to nie to samo co ekoprojekt!!!).
- **Kocioł na paliwa stałe musi posiadać automatyczny podajnik paliwa** (nie dotyczy kotłów zgazowujących) i **nie może być wyposażony w ruszt awaryjny**.
- Nie wolno spalać mułów i flotów węglowych (zawierających pył węglowy o frakcji ziaren do 3 mm) oraz drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%.

Do 30.04.2024 r.

Konieczna jest wymiana kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych (tzw. pozaklasowe, 1 i 2 klasa, bez tabliczki znamionowej).

Od 01.05.2024

- Dopuszczone będzie używanie **tylko kominków spełniających wymagania ekoprojektu lub kominków, których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80%** (dane dotyczące sprawności cieplnej powinna zawierać dokumentacja techniczna lub instrukcja kominka)
- Kominki, które nie spełniają wymagań w zakresie ekoprojektu lub sprawności cieplnej na poziomie co najmniej 80%, muszą zostać wymienione lub wyposażone w urządzenie redukujące emisję pyłu do poziomu zgodnego z wymaganiami ekoprojektu.

Do 31.12.2026 r.

Trzeba wymienić wszystkie kotły, które posiadają klasę 3 lub klasę 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Od 01.01.2027 r.

Można używać jedynie:

- Ekologiczne urządzenia grzewcze np. pompy ciepła, lub inne przyjazne środowisku (sieciowe, gazowe, elektryczne, olejowe)
- Nowoczesne urządzenia spełniające normy ekoprojektu na drewno, pellet lub węgiel.
- Istniejące kotły klasy 5, które były eksploatowane przed 1 lipca 2017 roku.

Uchwała antysmogowa jest aktem prawa miejscowego i obowiązuje wszystkich na obszarze województwa małopolskiego (poza Krakowem). Dotyczy zarówno prywatnych budynków, jak również budynków gospodarczych, szklarni i tuneli foliowych, lokali usługowych, zakładów przemysłowych.

Program ochrony powietrza

1. Prowadzenie punktu obsługi Programu Czyste Powietrze w oparciu o porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie,
2. Utrzymanie stanowiska Ekodoradcy w każdej gminie, którego zadaniem będzie doradztwo dla mieszkańców, prowadzenie edukacji ekologicznej oraz obsługa programu Czyste Powietrze,
3. Prowadzenie akcji informacyjnych o wymaganiach uchwały antysmogowej z dotarciem do każdego punktu adresowego w gminie opalanego węglem lub drewnem oraz obowiązek zamieszczenia na stronie internetowej gminy informacji o jakości powietrza i możliwości zgłoszenia ekointervencji,
4. Inwentaryzacja źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, budynkach niemieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy. Dane powinny być wprowadzane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB),
5. Prowadzenie kontroli planowych oraz interwencyjnych w ciągu 24 godzin od zgłoszenia. Możliwe będzie prowadzenie kontroli przez straże gminne bądź międzygminne, pracowników urzędu lub przy współpracy z Policją. W przypadku co najmniej 5% prowadzonych kontroli w skali roku konieczne będzie pobranie próbki popiołu z paleniska,
6. Identyfikacja, w ramach planów zagospodarowania przestrzennego, potencjalnych obszarów, które ze względów technicznych i prawnych mogą być przeznaczone pod instalacje OZE o mocy powyżej 100 kW wytwarzające energię elektryczną,
7. Zapewnienie przez jednostki samorządu wykorzystania w budynkach użyteczności publicznej energii elektrycznej pochodzącej z OZE. Od 2023 roku co najmniej 50%, a od 2026 roku 75% zużywanej przez nie energii elektrycznej w ciągu roku będzie pochodziło z OZE,
8. Rekomendacja przeznaczenia co najmniej 1% dochodów własnych gminy (bez uwzględniania subwencji i dotacji) na finansowanie: realizacji programów dotacyjnych i osłonowych, prowadzenia kontroli, zatrudnienia ekodoradców, realizacji programów rządowych, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, inwentaryzację źródeł ogrzewania budynków oraz akcji edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza,
9. Osiągnięcie poprzez prowadzone działania pełnego wdrożenia wymagań obowiązujących uchwał antysmogowych, zapewnienie monitorowania i wsparcia dla przypadków opóźnień wynikających z trudności prawnych i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

Program ochrony powietrza

Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

PLAN DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH

1 stopień	2 stopień	3 stopień	
			Działania informacyjne i ostrzegawcze skierowane do ogółu społeczeństwa
			Prowadzenie prewencyjnych kontroli spalania odpadów
			Zakaz stosowania dmuchaw do liści
			Zakaz eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (np kominków) na paliwa stałe, jeśli nie stanowią jedyne źródła ogrzewania
			Rekomendowane wprowadzenie bezpłatnej komunikacji publicznej oraz ograniczenie wjazdu pojazdów ciężarowych do centrum Krakowa, Tarnowa i Nowego Sącza
			Zakaz prac budowlanych związanych z emisją pyłu
			Wdrożenie ograniczeń dla zakładów przemysłowych określonych w pozwoleniach
			Ograniczenie eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe, w przypadku możliwości stosowania alternatywnego ogrzewania

 MAŁOPOLSKA

Kontrole źródeł ogrzewania w 2024 roku:

Kontrole w związku z zanieczyszczeniem powietrza	Kontrole w związku ze zgłoszeniami (w tym w aplikacji <i>Ekointerwencja</i> i CEEB)	Kontrole planowe
 1 stopień zanieczyszczenia powietrza – 0 kontroli	1 – pisemne zgłoszenie do Gminy	69 (do końca roku zaplanowano przeprowadzenie kontroli zgodnie z POP)
 2 stopień zanieczyszczenia powietrza – 6 kontroli	2 – CEEB	
 3 stopień zanieczyszczenia powietrza – 4 kontrole	2 – Ekointerwencja	

Plan kontroli na 2024 rok:

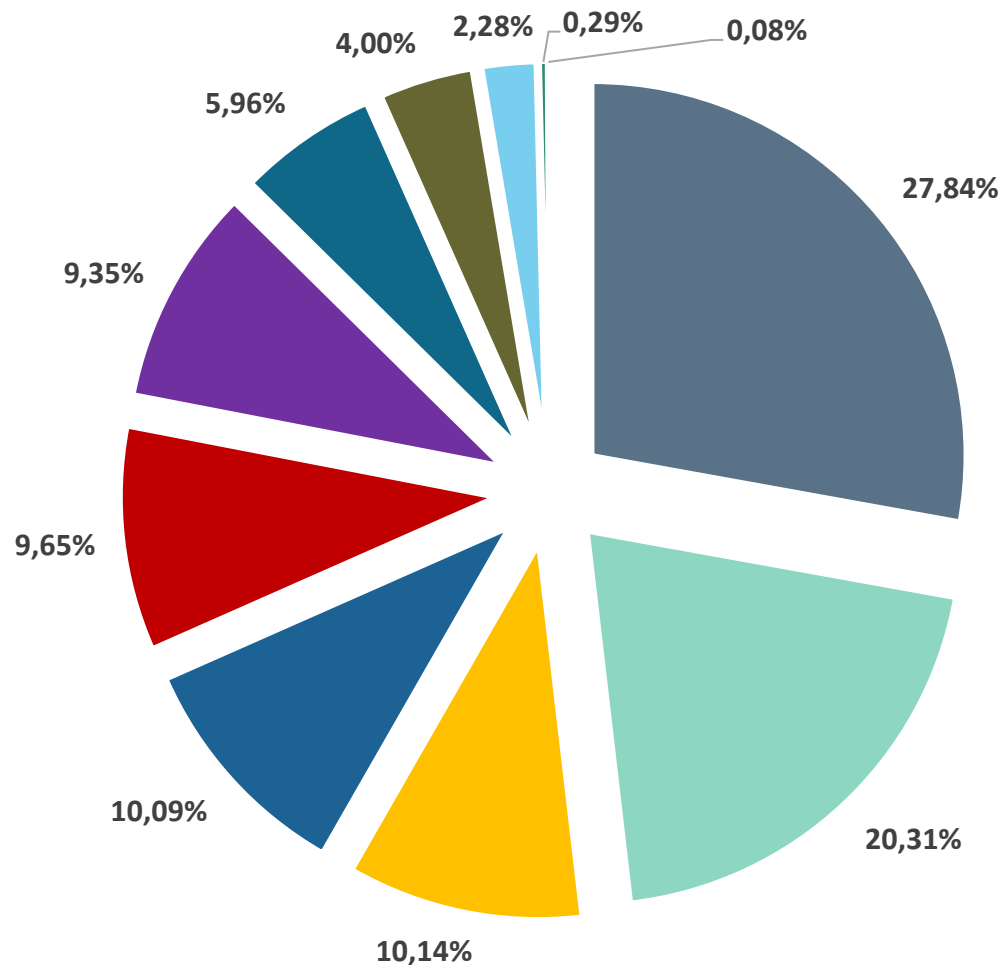
Sołectwo	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Bielanka		5		
Bukowina Os.		5		
Harkabuz			10	
Podsarnie			10	
Raba Wyżna	10			10
Rokiciny Podh.			15	
Sieniawa				15
Skawa	4	20		

Inwentaryzacja źródeł ogrzewania

L. p.	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zinwentaryzowanych budynków	485	1716	2246	3551	3641	3650
% przeprowadzonej inwentaryzacji	13,5 %	46%	57%	83%	86%	85%

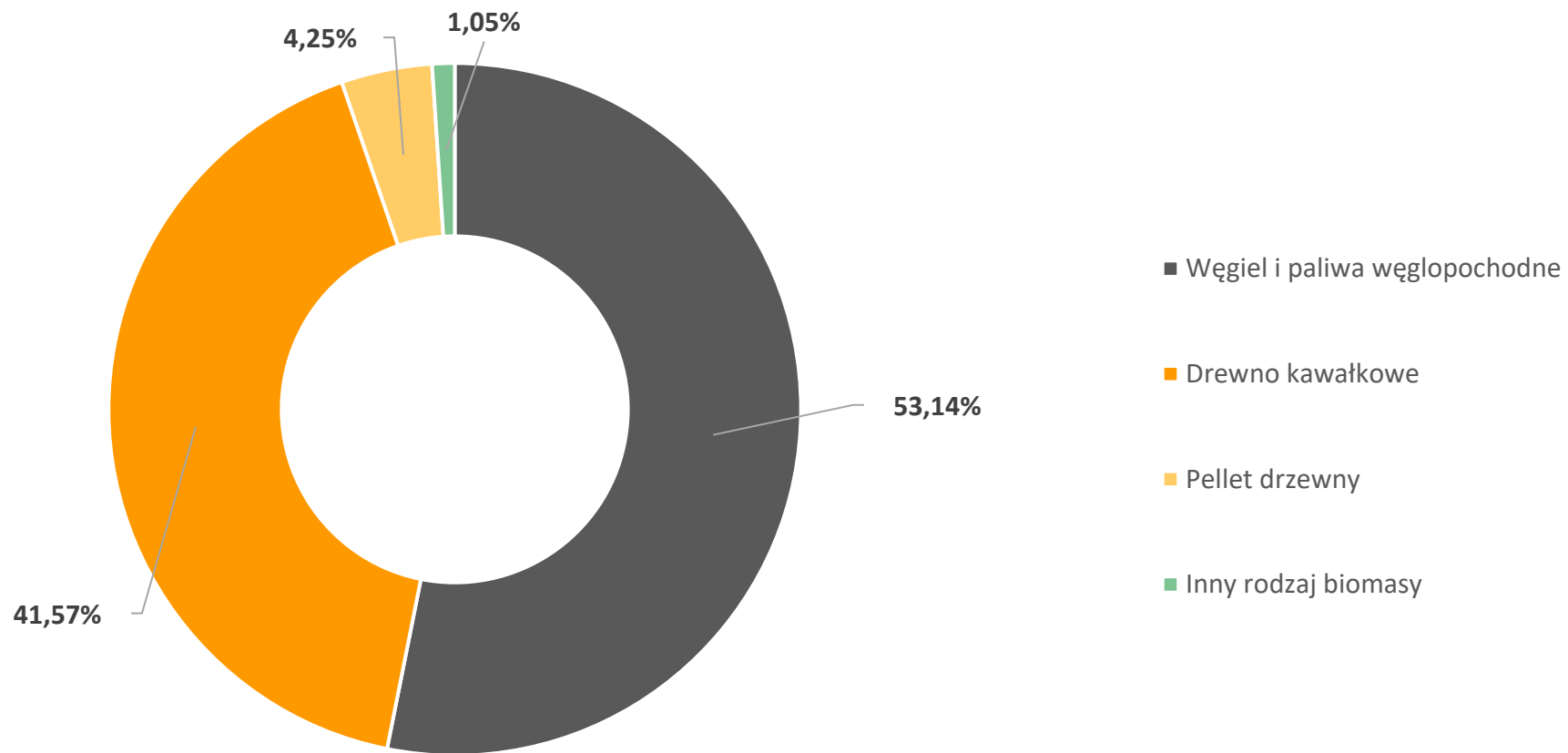
→ **Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB)**

Rodzaje ogrzewania na terenie gminy

- Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy
- Kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy / kominiek gazowy
- Kolektory słoneczne do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomagania ogrzewania
- Kominiek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel)
- Trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa
- Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem
- Ogrzewanie elektryczne / bojler elektryczny
- Piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)
- Pompa ciepła
- Kocioł olejowy
- Miejska sieć ciepłownicza / ciepło systemowe / lokalna sieć ciepłownicza

Rodzaj paliwa

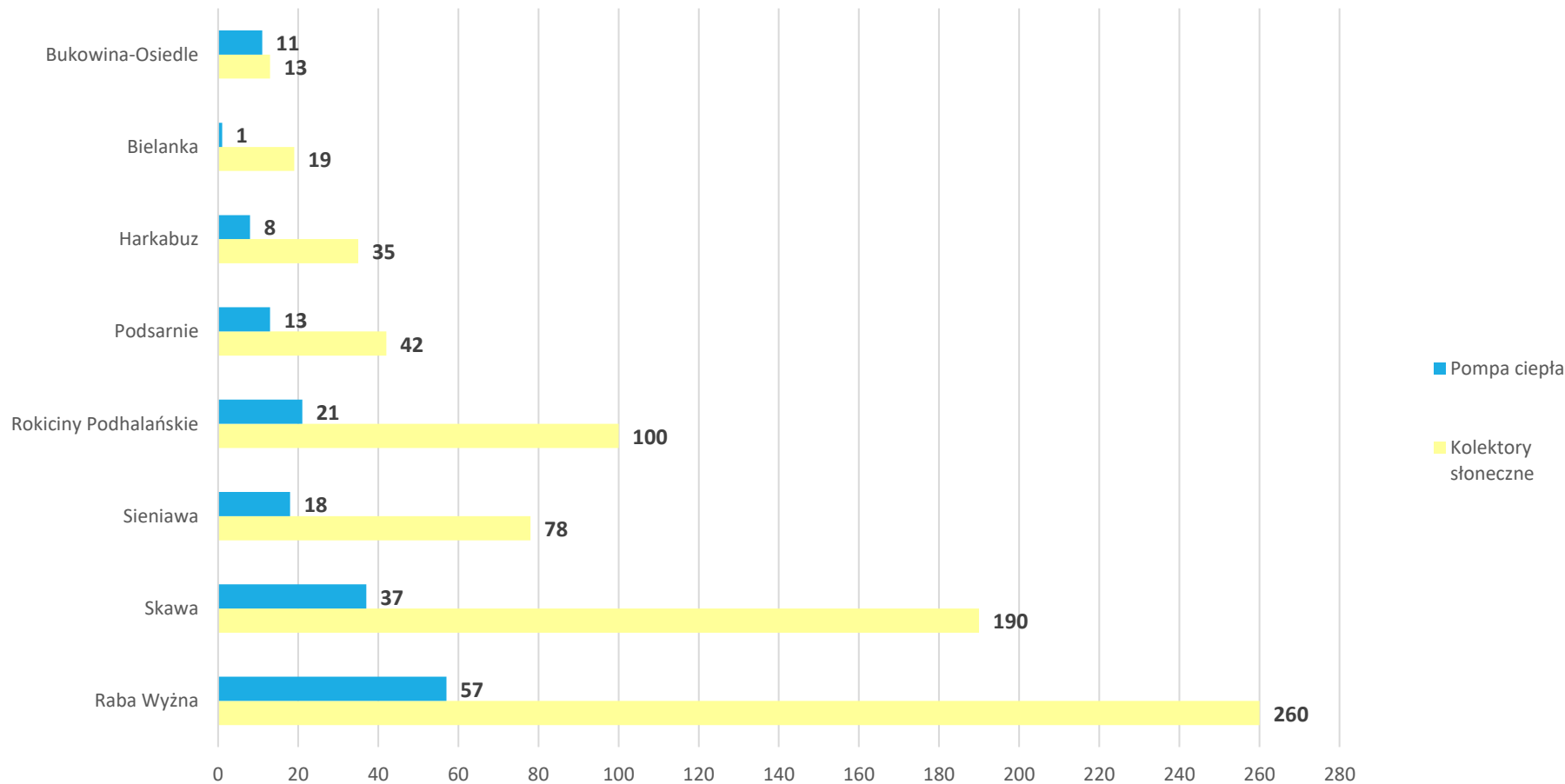

Ogrzewanie na paliwo stałe – podział wg klas

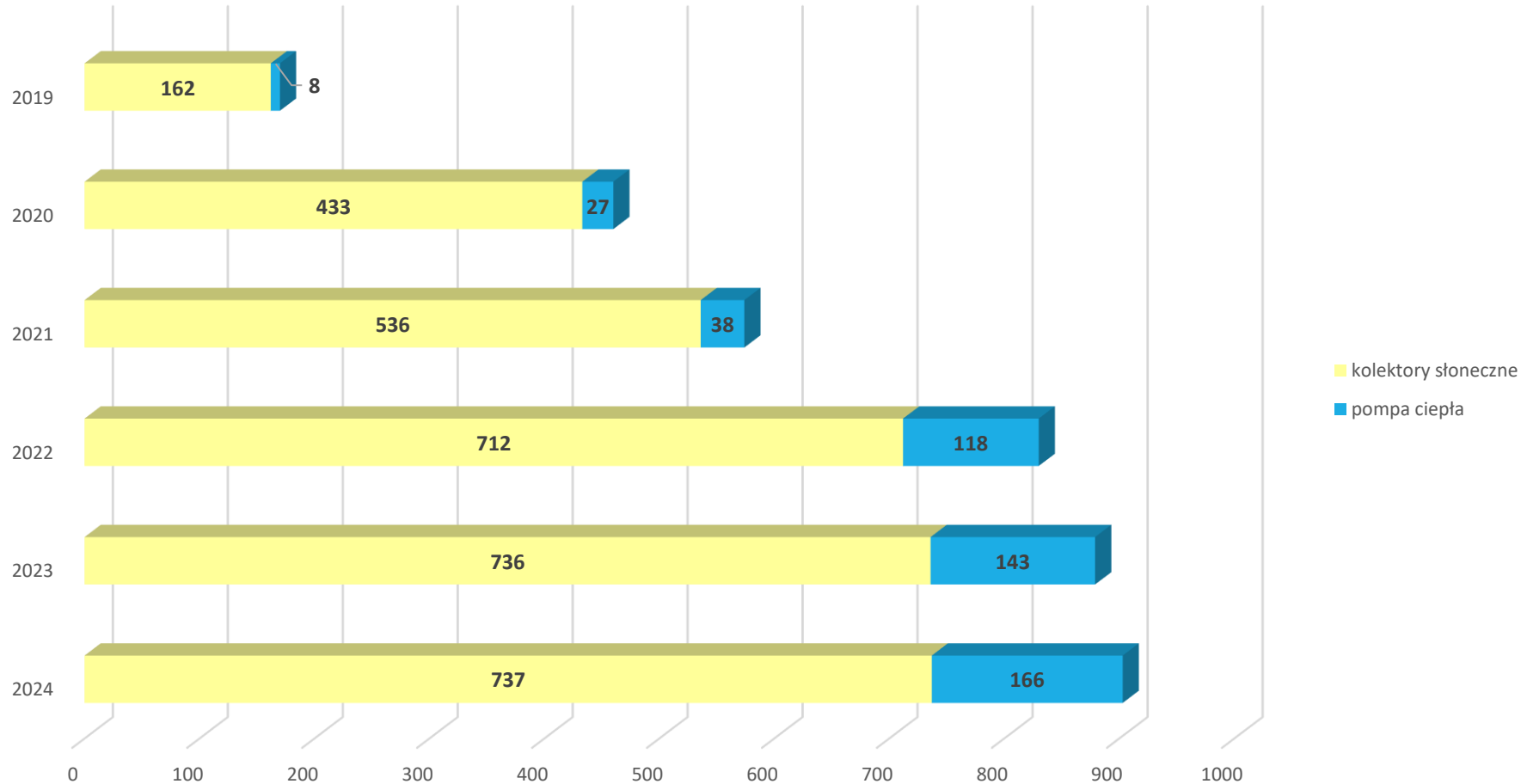
Klasa kotła	Liczba kotłów – stan na 13.10.2023	Liczba kotłów – stan na 01.10.2024
Poniżej klasy 3 lub brak informacji	1199	1146
Klasa 3	688	680
Klasa 4	276	391
Klasa 5	392	266
Ekoprojekt	44	63

Odnawialne źródła energii (OZE)

Slajd nr 14

Odnawialne źródła energii 2019-2023

Programy ogólnopolskie:

1. Agroenergia
2. Mój Prąd
3. Czyste Powietrze
4. Ciepłe mieszkanie
5. Moje ciepło
6. Mój elektryk
7. Jawor 2
8. Moja elektrownia wiatrowa
9. Mój elektryczny rower*

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

	wnioski przekazane z gminy do WFOŚiGW
2024	176
2023	130
2022	108
2021	90
2020	20
2019	4

Dane na dzień 30.09.2024 r. **GMINA RABA WYŻNA** (źródło: WFOŚiGW):

- Ilość złożonych wniosków o dofinansowanie: **711**
- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć: **238**
- Sumaryczna kwota wypłaconych dotacji: **9 649 977,37 PLN**

Część Programu	Liczba złożonych Wniosków o dofinansowanie	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć przez Beneficjentów końcowych	Sumaryczna kwota dofinansowania wypłaconego Beneficjentom końcowym
Część 1 Poziom podstawowy	1	0	0
Część 2 Poziom podwyższony	1	0	
Część 3 Poziom najwyższy	1	0	
Część 4 Wspólnoty mieszkaniowe	0	0	

- **3 osoby fizyczne** – właściciele lokali w budynkach wielolokalowych
- Sumaryczna maksymalna kwota dofinansowania – **85 000,00 zł**

Funkcjonowanie ekodoradcy w Gminie Raba Wyżna

- ❖ **31.01.2024 r.** – Spotkanie z młodzieżą (klasy 7) Szkoły Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej w Rabie Wyżnej. Na lekcji przybliżono budowę i zasady funkcjonowania instalacji fotowoltaicznych. Zapoznano młodzież z ilością instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Raba Wyżna oraz możliwością uzyskania dofinansowań.
- ❖ **20.05-24.05.2024 r.** – Cykl 6 spotkań z mieszkańcami poszczególnych sołectw Gminy Raba Wyżna zorganizowane z Operatorem programu Czyste Powietrze – Fundacja PozytywniCO2.
- ❖ **02.06.2024 r.** – Spotkanie z młodzieżą (klasy 1-8 oraz „zerówka”) Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Harkabuzie. Podczas obchodów Dnia Dziecka młodzież szkoły miała możliwość wzięcia udziału w loterii fantowej, w ramach której dzieci zapoznawały się z zasadami ochrony powietrza i aktualnymi przepisami. Dla każdej grupy wiekowej przygotowano zadania sprawdzające wiedzę w zakresie ochrony środowiska (szczególnie powietrza). Przy okazji przypominano o obowiązujących przepisach dotyczących ochrony powietrza na terenie małopolski. Rodzicom, którzy byli obecni na wydarzeniu również przedstawiono informacje dotyczące możliwych dofinansowań w zakresie wymiany źródeł ciepła.

Dziękuję za uwagę